

Byrådssak /18

Saksframstilling

Vår referanse: 2018/24006-1

Handlingsplan for Bergen kulturskole – rom og retning 2018-2022

Hva saken gjelder:

Byrådets politiske plattform 2015-2019 vektlegger at barn og unge skal ha rett til å oppleve og å utøve kultur. Mange av morgendagens kunstnere og kulturarbeidere starter sin opplæring i kulturskolen. Byrådets mål er at alle barn som ønsker det skal få plass i kulturskolen og at tilbudet skal være mangfoldig, rimelig og holde høyt faglig nivå. Byrådet vil i perioden følge opp kommunens kulturstrategi for perioden 2015-2025.

Den nye handlingsplanen for Bergen kulturskole bygger videre på tiltaksplanen fra 2010 samt kunstplanen, amatørkulturplanen, kulturarenaplanen og andre dokument av prinsipiell, faglig og strategisk betydning for videre utvikling av Bergen Kulturskole. Dokumentet er også forankret i Rammeplan for kulturskolen som ble vedtatt i 2016 på landsmøte i Norsk kulturskoleråd.

Kulturskolen er selve broen mellom skoleliv og kulturliv. Her gis barn og unge hjelp til å utvikle sitt kulturuttrykk, dyrke sitt talent og finne sin lidenskap. Kulturskolens samfunnsoppdrag inkluderer samarbeid med ulike aktører, blant annet byens amatørkulturkulturliv. Gjennom undervisning, opplæring og kompetansebygging bidrar kulturskolen til rekruttering og kvalitetsutvikling i kulturlivet.

Den nye handlingsplanen for Bergen kulturskole er delt inn i 10 planområder. Hovedmålet for den kommende planperioden er formulert som følger «*Bergen kulturskole skal være i forkant nasjonalt og markere seg som en tradisjonsbærende så vel som nyskapende og eksperimenterende opplæringsinstitusjon for barn og unge*». De 10 planområdene er som følger:

Planområde 1: Kulturskolens samfunnsrolle i kulturbyen

Her legges det vekt på at kulturskolen skal bidra til økt deltakelse i kulturlivet og at den skal ha en viktig rolle som ytrings- og formidlingsarena, med økt fokus på å inkludere og nå ut til nye brukergrupper.

Planområde 2: Lokalisering og lokaler for kulturskolen

Bergen kulturskole skal kunne tilby opplæring innen et mangfold av kulturuttrykk i alle bydeler, samtidig som man skal sikre at tilbud samordnes der det er hensiktsmessig for å sikre et optimalt læringsmiljø som ivaretar kvaliteten i opplæringen.

Planområde 3: Lokale læreplaner basert på rammeplanens fagplandel

Bergen kulturskole skal utvikle fagplaner for ulike fagdisipliner med spesifiserte læringsmål i ulike utviklingsfaser, og de mål kulturskolen setter i fagplanene skal være grunnlag for handling og må kunne måles og gjenkjennes i resultatform. Innenfor hvert fag skal kjerneprogrammet prioriteres.

Planområde 4: Driftsmodell

I planperioden skal Bergen kulturskole tilstrebe en driftsmodell som øker elevinntaket og reduserer ventelistene. Rutinene for elevopptak skal revideres til beste for økt deltakelse, samtidig som talentfulle elever gis mulighet til videreutvikling tilpasset deres nivå.

Planområde 5: Samarbeid med brukergruppene

Kulturskolen skal følge rammeplanens metode og modell for skole-hjemsamarbeid. Elevene skal gis konkrete tilbakemeldinger som støtter personlig og faglig utvikling.

Planområde 6: Samarbeid med det frivillige kulturlivet

Kulturskolen er et faglig kompetansesenter og har et særlig ansvar for samarbeid med skoleverk, korps, kor, og frivillige og profesjonelle kunst- og kulturorganisasjoner. Kulturskolens elever skal oppfordres til deltakelse i det frivillige kulturlivet.

Planområde 7: Digitalisering – utviklingsarbeid

Bergen kulturskole skal ta i bruk digitale verktøy i elevens arbeid med kunstfagene, og legge til rette for elevenes undring og eksperimentering gjennom bruk av ulike uttrykksmidler.

Planområde 8: Kvalitet i tilbudet – kvalitetssikring

Gjennom målrettede tiltak og bruk av forsknings- og evidensbaserte verktøy, skal man jobbe for å videreutvikle alle målområdene i rammeplanen og på den måten oppnå en større bevissthet rundt kvalitet i alle ledd av kulturskolen, fra undervisning til drift og administrasjon.

Planområde 9: Kompetanseheving – lærernes kompetanse

Bergen kulturskole skal vektlegge og stimulere ulike kompetanser hos læreren, og skolens ansatte skal ha muligheter til å delta i regionale og nasjonale fag- og forskningsnettverk.

Planområde 10: Dokumentasjon – forskning

Bergen kulturskole skal være en aktiv samarbeidspart i forsknings- og utviklingsprosjekter som tar for seg metoder, undervisningsformer og øvrige tema som er relevant for institusjonens virksomhet.

Byrådets vurdering og anbefaling/konklusjon:

Bergen kulturskole er en viktig arena for å gi barn og unge mulighet til å utøve kultur og som stimulerer til økt deltakelse i Bergens øvrige kulturliv. *Bergen kulturskole – rom og retning for neste 5-års periode* er et godt verktøy for det videre arbeidet med drift og utvikling av Bergen kulturskole. Byrådet ser fram til at særlig utvikling av lokale læreplaner vil gi et løft for både fag, lærere og elever ved kulturskolen. Den nye handlingsplanen balanserer krav til økt kvalitetsforståelse og kvalitet i undervisningen med høyere elevtall og deltakelse i skolens egne aktiviteter og i byens øvrige kulturliv.

Begrunnelse for framleggelse til bystyret:

Oppgaver for Bergen bystyre 2015-2019, sist endret i Bergen bystyre 21.09.16, sak 236-16. Viser til punkt 4.1 Kommunale planer

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Bystyret vedtar Handlingsplan for Bergen kulturskole – rom og retning 2018-2022.

Dato: 15. mai 2018

Harald Schjelderup
Byrådsleder

Julie Andersland
Byråd for klima, kultur og næring

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Saksframstilling:

Bergen kulturskole – rom og retning i neste 5-års periode

Bergen kulturskole – premisser og sammenheng for videreutvikling

En ny 5-års handlingsplan for Bergen kulturskole må sees i sammenheng med flere dokumenter av prinsipiell, faglig og strategisk betydning for videreutvikling av Bergen Kulturskole.

Bystyrets visjon, slik denne er nedfelt i Kommuneplanens samfunnsdel er at Bergen skal være aktiv og attraktiv, hvor kulturlivet bidrar til å skape en kompakt, velfungerende og levende by. Kunst- og kulturpolitikken må legge til rette for et mangfold, og skape en by som alle innbyggerne føler seg trygge og inkluderte i. Dette vil styrke Bergen som en særpreget by både nasjonalt og internasjonalt. Bergen skal være nyskapende ved å satse på kunnskap og kompetanse.

Her har kulturskolen en sentral funksjon. Bergen kulturskole er, som navnet indikerer, både en skole og en kulturinstitusjon. Kulturskolen er selve broen mellom skoleliv og kulturliv. Her gis barn og unge mulighet til å utvikle sitt kulturuttrykk, dyrke sitt talent og finne sin lidenskap. Byrådets politiske plattform 2015-2019 vektlegger at barn og unge skal ha rett til å oppleve og å utøve kultur. Mange av morgendagens kunstnere og kulturarbeidere starter sin opplæring i kulturskolen. Byrådets mål er at alle barn som ønsker det skal få plass i kulturskolen og at tilbudet skal være mangfoldig, rimelig og holde høyt faglig nivå. Byrådet vil i perioden følge opp kommunens kulturstrategi for perioden 2015-2025.

Denne planen bygger videre på Bergen kulturskoles tiltaksplan fra 2010 samt kunstplanen, amatørkulturplanen, kulturarenaplanen og andre dokument av prinsipiell, faglig og strategisk betydning for videre utvikling av Bergen Kulturskole. Dokumentet er også forankret i Rammeplan for kulturskolen som ble vedtatt i 2016 på landsmøte i Norsk kulturskoleråd. Bergen kommune var involvert også i utarbeidelse av denne sentrale planen.

Kulturskolens samfunnsoppdrag inkluderer samarbeid med ulike aktører, blant annet byens amatørkulturkulturliv. Gjennom undervisning, opplæring og kompetansebygging bidrar kulturskolen til rekruttering og kvalitetsutvikling i kulturlivet.

Bergen har et rikt og levende frivillig kulturliv som utgjør en viktig arena for dannelse, læring og opplevelser for alle aldersgrupper. Kompetansen og innsatsen i det frivillige kulturlivet gir viktige bidrag til byens kulturelle bredde og mangfold. Samtidig er det en svært viktig rekrutteringsarena til profesjonell kunst- og kulturutdanning, og er i tillegg med på å bygge et kompetent og interessert kulturpublikum. Arbeidet for det frivillige kulturlivet må fortsatt styrkes og videreutvikles til beste for kulturbyen Bergen.

For å bygge kompetanse, utvikle talent og skape engasjement blant fremtidens kulturutøvere og kulturpublikum, er det avgjørende å starte tidlig og tenke langsiktig. Kulturskolen, biblioteket og lokalt kulturliv utgjør grunnfjellet i utvikling av barn og unges kulturkompetanse. Det er stort behov for kompetente lærerkrefter, både innen opplæring og formidling av kunst og kultur til barn og unge. Sterk fagkompetanse bør prioriteres både i allmennutdanningen i grunnskolen, i fagforydning i kulturskolen og i opplæring gjennom frivillige lag og organisasjoner. God kvalitet på undervisning og formidling av kunst og kultur vil skape interesse og entusiasme for feltet, og samtidig sikre fremtidig rekruttering til høyere kunstutdanninger. Barn og unge med særlig interesse for og talent innen kunst og kultur skal

gis mulighet til faglig fordypning og oppfølging. Dette forutsetter tett samarbeid mellom ulike fagmiljø både i og utenfor kommunen.

Verden blir stadig mer kompleks, komplisert og grenseløs. Derfor må kommunikasjon i bred forstand aktualiseres og vektlegges. Kunst og kultur er kommuniserende av natur, og bidrar til økt forståelse, samhold og toleranse. Den digitale utviklingen har både forenklet og komplisert kommunikasjonen med publikum. Samtidig som det er enkelt å distribuere og hente informasjon via nettet, så er det stadig vanskeligere å bli synlig i det store mangfoldet av tilbud og informasjon. Å bygge kunnskap om digital kommunikasjon og bidra til bedre bruk av digitale medier vil stå sentralt neste tiårsperiode.

Norsk kulturskoleråd utarbeidet i 2016 en ny rammeplan for kulturskolen. Gjennom dette dokumentet har kulturskolene i landet fått et innovativt og kvalitativt løft. Den nye rammeplanen har fått tittelen «Mangfold og fordypning» og ble utgitt i full versjon i 2016. Gjennom rammeplanen er det tatt vare på den særegne kulturskolen i Norge, samtidig som planen skal etablere en nasjonal fellestenkning som vil bidra til et ytterligere kvalitetsløft for kulturskolen. Denne rammeplanen er kulturskolens kunnskapsløft. «Rammeplan for kulturskolen - Mangfold og fordypning» legger til rette for profesjonalisering og helhetstenking samt gir mulighet for mer og bedre samarbeid internt og eksternt i alle kommuner som eier og driver en kulturskole. Planen tar for seg kulturskolens samfunnsoppdrag og understreker blant annet at kulturskolen skal inngå i kommunens plandokumenter og være en del av kommunens strategiarbeid både innen utdanning, kultur og helse. Planen omhandler videre kulturskolenes prinsipper og retningslinjer, fagplaner for det enkelte fag og et eget kapittel knyttet til kvalitetssikring. Planen vektlegger betydningen av høy faglig og pedagogisk kvalitet i alle tilbud og er et sentralt grunnlagsdokument for utviklingen av nasjonale standarder og lokale læreplaner. Rammeplanen skal legges til grunn for all virksomhet i Bergen kulturskole.

De 10 planområdene i kulturskolens handlingsplan:

Hovedmål: Bergen kulturskole skal være i forkant nasjonalt og markere seg som en tradisjonsbærende så vel som nyskapende og eksperimenterende opplæringsinstitusjon for barn og unge.

Planområde 1: Kulturskolens samfunnsrolle i kulturbyen

Bergen kulturskole har en klar rolle i arbeidet med å legge til rette for gode og inkluderende lokalsamfunn. Kulturskolen kan bidra til å inkludere flere i fellesskapet gjennom å fremme toleranse, mangfold og kulturelle møteplasser hvor folk med ulik bakgrunn, livssyn og livsstil kan møtes.

Gjennom å gi elevene trygghet og kjennskap til egen kultur, kan kulturskolen være med på å danne grunnlag for barn/unges respekt og forståelse for andre kulturer. Kunst- og kulturpolitikken må derfor legge til rette for mangfold, og skape en kulturby som alle innbyggerne føler seg velkomne og inkluderte i.

En kulturby i vekst trenger en kulturskole som kulturfaglig kompetansesenter. Kulturskolens hovedoppgave er å styrke utfoldelse og kulturell kompetanse i de forskjellige lokalsamfunnene. Dette oppnås gjennom et forpliktende samarbeid med skole -og kultursektoren. Et godt samarbeid mellom de forskjellige politikkområdene vil komme alle barn og unge til gode.

I tett samarbeid med amatørkulturlivet skal kulturskolens personell bidra til rekruttering, opplæring, og kompetanseheving i amatørkulturlivet.

Tiltak:

- Bergen kulturskole skal bidra til økt deltakelse i byens kulturliv
- Skolen skal spille en aktiv samfunnsrolle og bidra til at barn og unges deltakelse i kulturell aktivitet gir økt forståelse, samhold og toleranse.
- Kulturinstitusjonen skal ha en viktig rolle som ytrings- og formidlingsarena, med økt fokus på å inkludere og nå ut til nye brukergrupper.
- Bergen kulturskole skal stille friplasser til disposisjon for alle barn med aktivitetskort og andre som kan dokumentere familieinntekt under et bestemt nivå.

Planområde 2: Lokalisering og lokaler for kulturskolen

Bergen kulturskole skal ha lokaler som er tilpasset den undervisningen som tilbys. I arbeidet med utvikling av bydelskulturhus skal kulturskolen ha hensiktsmessige areal i sambruk med det lokale kulturlivet.

En bydelsorganisering av kulturskolen er en forutsetning for rettfærdig fordeling av disponible ressurser. Dette omfatter så vel bruk av skolelokaler og kulturhus lokalt, som blir viktige både øvings- og formidlingsarenaer. God ressursfordeling mellom de ulike bydeler er nødvendig for å gjøre kulturskolen mer tilgjengelig i alle skolekretser og boligområder.

Kulturskolen skal fortsatt ha naturlig tilholdssted i grunnskolens lokaler. Spesielt de yngste elevene skal ha muligheten til å få sin undervisning i sine nærområder og gjerne i forlengelse av sin skoledag. Et viktig mål for kommende periode blir derfor å optimalisere samarbeidet med grunnskoler. Fra ungdomsskolealder blir det viktig at elevene gis mulighet for å møtes i større miljø. For denne aldersgruppen vil nye lokale kulturhus så vel som lokaler i sentrum være viktige samlingspunkt for øving og formidling. Ved å legge til rette for sambruk av personell, lokaler og utstyr blir det mulig å nå kvalitetsmålene i både plan for kulturskolen og amatørkulturplanen.

I arbeidet mot kunstfaglig kvalitet, er lokaler og utstyr en avgjørende rammefaktor. Den nasjonale rammeplanen fremhever kunst – og kulturfagene som utstyrsfag, og legger i det at velutstyrte undervisningsrom og god kvalitet på utstyr, saler, scener, instrumenter og verktøy er en forutsetning for å utøve fagene på høyt nivå. Rammeplanen legger også vekt på at lærere må sikres gode arbeidsbetingelser på sitt arbeidssted og felles oppholdsrom der de kan oppleve å være en del av et dynamisk arbeidsmiljø.

Tiltak:

- Bergen kulturskole skal tilby opplæring innen et mangfold av kulturuttrykk i alle bydeler og sikre at barn og unge får et likeverdig tilbud uavhengig av hvilken bydel de bor i.
- Bergen kulturskole skal sikre at tilbud samordnes der det er relevante og hensiktsmessige lokaler og slik at læringsmiljøet blir optimalt for både elever og lærere.

Planområde 3: Lokale læreplaner basert på rammeplanens fagplandel

Bergen kulturskole skal ha lokale læreplaner for alle fag som kulturskolen tilbyr. De lokale læreplanene skal ivareta både nasjonale normer og lokale tilpasninger med hensyn til mål, innhold, organisering og vurdering.

Det sterkeste ledd i denne samordningen er kulturskolens lærer. Læreren har en viktig rolle som nettverksbygger og tilrettelegger i elevens totale læringsmiljø. Dette krever dialog med foresatte, så vel som andre lærere og nøkkelpersoner i kulturlivet.

Med den nye nasjonale rammeplanen, ble kulturskolens virksomhet inndelt i 3 program; bredde- kjerne- og fordypningsprogram. I Bergen kulturskoles lokale læreplaner skal personalet utdype definisjonene av disse begrepene og redegjøre for målgruppe, organisering, metode og læringsmål i de ulike program.

Gjennom felles analyser og refleksjon, der også elevråd og FAU blir hørt, skal skolen utvikle normer for god planlegging, undervisning og vurderingspraksis. Lokale læreplaner skal være i kontinuerlig utvikling og endring tilpasset samfunnets behov og dagens brukergrupper.

Kulturskolen vil gjennom de lokale læreplaner synliggjøre et læringsforløp for hvert enkelt fag, der fagkomponenter bygger på hverandre. På den måten skal skolen tilrettelegge for faser og progresjon i opplæringsarbeidet, samtidig som det tas høyde for tilpasset opplæring for den enkelte elev. Dette omtales som forventet måloppnåelse under det enkelte fag. I møte med foresatte og andre samarbeidsparter i samordnet opplæring vil dette, sammen med fagets mål og innhold, synliggjøre og legitimere det langsiktige pedagogiske arbeidet.

Tiltak:

- Bergen kulturskole skal utvikle fagplaner for ulike fagdisipliner med spesifiserte læringsmål i ulike utviklingsfaser, og de mål kulturskolen setter i fagplanene skal være grunnlag for handling og må kunne måles og gjenkjennes i resultatform.
- Hver fagplan skal beskrive de prioriterte opplæringsprogrammene herunder breddeprogram, kjerneprogram og fordypningsprogram, og innenfor hvert fag skal kjerneprogrammet prioriteres ressursmessig. Mengde undervisningstid og organisering av undervisningen til kjerneprogrammet skal gi rom for et mangfold av fagdisipliner.
- Kulturskolen skal videre utarbeide lokale læreplaner som konkretiserer læringsmålene og viser faglig progresjon fra nybegynner til viderekomment nivå
- Hver læreplan skal beskrive forventet progresjon gjennom breddeprogram, kjerneprogram og fordypningsprogram.
- Organisering av undervisningen skal gi rom for et mangfold av fagdisipliner.

Planområde 4: Driftsmodell

Bergen kulturskole skal tilstrebe en driftsmodell som øker elevinntaket og reduserer ventetiden, som legger til rette for at flest mulig får elevplass og som sikrer talentfulle elever videreutvikling.

Rapportering av ventelistetall som brukes i kulturindeksen gjøres via GSI og målsettingen er å etablere en felles mal for hele landet. Tilsvarende tall for i år er 1720 søkere til 2615 elevplasser, men mange av disse har allerede elevplass. Søkere som har elevplass, kan også være registrert på ventelisten til andre undervisningstilbud.

Totalt kan kulturskolen tilby ca 1400 nye elever plass i kulturskolen hvert år. Normalt får 70% av disse plass i hovedopptaket, mens de resterende tas inn i restopptak gjennom skoleåret ved at nye ledige plasser oppstår etter elever som slutter.

Det er imidlertid ikke alle søkere som tar imot tilbudt elevplass, men de fleste ønsker å beholde ventelisteplassen. Nærmere 400 har avslått tilbudet om elevplass ved restopptak i løpet av siste skoleår. Dersom tilbudet ikke passer med hensyn til tid og sted, velger flere å

takke nei i påvente av et undervisningstilbud som passer bedre inn i ukeplanen for andre fritidsaktiviteter. Dette forklarer hvorfor kulturskolen faktisk har ledige plasser og ventelister samtidig. Alle søkere på venteliste gis kontinuerlig informasjon om alternative tilbud.

Ledige elevplasser annonseres kontinuerlig. Kulturskolen har dermed alltid noen ledige elevplasser, fortrinnsvis på gruppeundervisning. Kulturskolens samfunnsoppdrag inkluderer desentralisert undervisningstilbud i mange ulike fag og disipliner tilpasset i ulike aldersgrupper og ferdighetsnivå. Dermed kan det oppstå venteliste i en bydel mens det er flere ledige plasser til samme undervisningstilbud i en annen bydel.

Kulturskolen er ikke enerådende i markedet og skal heller ikke være det. Kulturbyen innbyggere trenger flere alternativ å velge mellom. Søkerlistene er offentlig tilgjengelig, og kan formidles videre til private aktører som ønsker å markedsføre sitt tilbud.

Det store søkerantallet er et tegn på stabil etterspørsel i markedet etter kulturskolens tjenester og et tegn på at mange ønsker å delta. SSB melder om nedgang i søkertallet til kulturskoler på nasjonalt nivå og flere kommuner i Hordaland melder om redusert tilstrømming av nye søkere. Bergen har imidlertid ikke opplevd slik reduksjon enda.

Tiltak:

- Det skal utvikles en struktur i forvaltning av søkerlisten som medfører redusert ventetid til elevplass i kulturskolen. Rutinene for elevopptak skal revideres til beste for økt deltakelse
- Kontaktinformasjon til søkere er offentlig informasjon og skal kunne deles med private aktører i markedet som kan gi et tilbud til de som står på venteliste
- Bergen kulturskole skal årlig tilby flere elevplasser innen kjerneprogrammet i tråd med budsjettøkning til Bergen kulturskole
- Kulturskolen skal der det er hensiktsmessig tilstrebe opplæring for nybegynnere i kjerneprogrammet som gruppeundervisning
- Tilbudene i breddeprogrammet skal innrettes slik at dette bidrar til stabil rekruttering inn i kjerneprogrammet som igjen sikrer fulltallige elevgrupper i alle fag.
- Bergen kulturskole skal tilby barn og unge med særlig interesse for og talent innen en kunstsjanger mulighet til faglig fordypning og oppfølging gjerne i samarbeid med andre kunstoppføringsmiljø i Bergen.

Planområde 5: Samarbeid med brukergruppene.

Kulturskolen skal følge rammeplanens metode og modell for skole-hjemsamarbeid. Det skal sikres løpende kontakt mellom kulturskole og hjem om elevens utvikling, trivsel, frammøte og øvingsinnsats. Elever og foreldre/foresatte skal gjøres kjent med hvilke forventninger kulturskolen har til elevens innsats i de ulike programmene. De skal også gjøres kjent med kulturskolens læreplan for det aktuelle faget og om hva slags undervisningstilbud de kan forvente. Læringsmålene er viktige kriterier for å vurdere elevenes utvikling. Elevene må forstå hva de skal lære og hva som er forventet av dem. Når alderen tilsier det, kan læringsmålene være et naturlig utgangspunkt for elevenes egen bevisstgjøring rundt læring i faget.

Lærere og foresatte skal samarbeide om å hjelpe eleven til å etablere hensiktsmessige og selvstendige måter å trene og øve på. Det innebærer å kunne planlegge når, hva, hvordan og hvorfor. Det innebærer videre hjelp til fysisk oppvarming, mental oppvarming, teknisk trening, innstudering, memoreringsarbeid, kartlegging av krevende utfordringer, pauser og vurdering av egen framgang og innsats.

Noen ganger vil det være viktig å melde at eleven ikke yter som forventet og at egenutviklingen stagnerer. Dette kan skyldes at eleven ikke legger tilstrekkelig tid, arbeid og innsats inn i faget og dermed ikke anvender sine evner, anlegg og muligheter. Da må elev og foresatte informeres om manglende måloppnåelse, og at skolens forventninger dermed ikke er innfridd.

Foreldre og andre foresatte er lærerens viktigste samarbeidspartnere. Foresatte bør alltid delta i utviklingssamtalene. Læringsmiljøet kan styrkes gjennom godt organiserte fadderordninger der eldre elever har ansvar og konkrete oppgaver overfor yngre elever. Dette er utviklende for begge parter. Målet er å gi mot til å sprengre grenser, nysgjerrighet til å prøve nytt og disiplin på veg mot ny mestring. Lærer og elev skal sammen undre seg, forske, stille spørsmål og ta valg.

Kulturskolen har en etablert struktur for brukermedvirkning i form av elevråd og foreldreutvalg. Målet er aktiv brukermedvirkning i all kulturskolevirksomhet. Fra høsten 2012 ble det etablert et kulturskoleråd. Rådet gir uttalelse i saker som avgjøres av overordnet organ. Rådet skal videre arbeide for kvalitetsutvikling og omdømmebygging og behandle planer og budsjett innenfor rammen gitt av byråd.

Tiltak:

- Bergen kulturskole skal arbeide etter prinsippet vurdering for læring og elevene skal gis konkrete tilbakemeldinger som støtter personlig og faglig utvikling.
- Bergen kulturskole skal legge til rette for og oppfordre til at foreldre/foresatte deltar i utviklingssamtalene i kjerneprogrammet og fordypningsprogrammet.
- Skolen skal dyrke et kontinuerlig samarbeid med kulturskolens råd, FAU, og elevråd
- Kulturskolen skal ha en inkluderende holdning og gi rom for alle som ønsker å bli med og utvikle metoder for kvalitetsvurdering og formidling av resultat

Planområde 6: Samarbeid med det frivillige kulturlivet

Kulturskolens samfunnsoppdrag inkluderer samarbeid med ulike aktører, blant annet byens amatørkulturkulturliv. Kulturskolens arbeid overfor byens kulturliv er en viktig del av skolens virke.

Kulturskolen er et faglig kompetansesenter, som leverer tjenester til lag og organisasjoner i kulturlivet. Derfor skal kulturskolen fortsatt gi bred styrking av dirigenttjenesten til kor, korps og orkestre. Dirigenter og instruktører til kor, korps og orkestre kan leveres til en subsidiert pris.

Bergen Kulturskole har et særlig ansvar for samarbeid med skoleverk, korps, kor, lag, foreninger og frivillige og profesjonelle kunst- og kulturorganisasjoner. Et læringsmiljø som oppmuntrer til deltakelse i kulturelle fellesskap har stor betydning for elevenes motivasjon.

Tiltak:

- Bergen kulturskole skal gi subsidierte priser på instruktører til kor, korps og orkestre. Det skal utarbeides kriterier for fordeling av ressurser avsatt til formålet og ordningen skal bekjentgjøres.
- Bergen kulturskoles elever skal delta i fellesprosjekter der frivillig kulturliv er involvert og oppfordre til deltakelse i det frivillige kulturlivet.
- Kulturskolen skal styrke sin funksjon som bindeledd mellom skole- og kulturliv og øke elevmedvirkning i byens kunst- og kulturliv.

Planområde 7: Digitalisering - utviklingsarbeid

Bergen kulturskole skal legge til rette for pedagogisk utviklingsarbeid for å videreutvikle kulturskolens fag. Herunder utviklingsarbeid med hensyn til ulike måter å organisere undervisningen på, bruk av digitale verktøy, produksjon av undervisningsmateriell samt tverrfaglige prosjekter.

Elevenes mediehverdag er preget av at mange typer kommunikasjon og uttrykksmåter samvirker; for eksempel bilde, lyd, design og verbalspråk. Læring gjennom digitale medier er en stadig økende aktivitet for barn og unge, og bør også inngå i kulturskolenes undervisning.

Tiltak:

- Bergen kulturskole skal ta i bruk digitale verktøy til elevenes arbeid med kunstoffagene for å øke elevenes kompetanse i bruk av digitale medier og for å stimulere til kunst- og kulturprosjekter som ivaretar tverrfaglighet og sidestilte uttrykksformer.
- Bergen kulturskole skal legge til rette for elevenes undring og eksperimentering. Elever skal få oppdage ulike uttrykksmidler og ta dem i bruk i sin kulturelle og personlige utvikling.

Planområde 8: Kvalitet i tilbudet- kvalitetssikring

Det at kulturskolene er et lovfestet skoletilbud gjør det naturlig at virksomheten har et system for kvalitetsvurdering i opplæringslova § 13-10.

Arbeid med kvalitetsutvikling i kulturskolen har som mål å videreutvikle alle målområdene i rammeplanen. Kontinuerlig og planmessig egenvurdering og refleksjon over egen praksis er forutsetninger i dette arbeidet.

Egne redskap for å arbeide med kvalitet gjør det lettere å arbeide systematisk med kvalitetsutvikling. Det fins ulike analyse- og prosessverktøy for slikt arbeid, som kan bidra til å videreutvikle virksomhetens kapasitet ved å bruke vurderingsinformasjon på måter som skaper kollektiv innsikt og felles engasjement.

«PULS» er et forsknings- og evidensbasert verktøy som tidligere er utviklet for grunnskole og barnehage. Norsk kulturskoleråd har sammen med Conexus utviklet «PULS for kulturskole». KS har utviklet kvalitetsverktøy som kan brukes, enten som en del av informasjonsgrunnlaget til «PULS» eller som grunnlag for et egenutviklet kvalitetssystem.

Norsk kulturskoleråd har utviklet veiledningsmateriell knyttet til arbeidet med kvalitet og kvalitetsutvikling. Dette fins på kulturskolerådets nettsted.

Bergen kulturskole skal gjennomføre kontinuerlige arbeidet med kvalitetssikring av de tilbud som gis og ha et system for kvalitetssikring av opplæringen. Undervisningens kvalitet bør være gjenstand for kontinuerlig debatt i kulturskolen. Bergen kulturskoles ledelse har ansvar for at det finnes et kvalitetssikringssystem for virksomheten og at det gjennomføres et systematisk kvalitetssikringsarbeid. Arbeidet har som mål å bidra til utvikling av kulturskolen på alle målområdene i rammeplanen.

Tiltak:

- Kvalitet i kulturskolen er å forstå som oppfyllelse av rammeplanen med hensyn til sluttprodukt, resultat og elevutbytte
- Kulturskolekvalitet skal òg omfatte driften av kulturskolen så som rutiner, ordninger og systemer.
- Brukertilfredshet, omdømme, opplevelse av service, imøtekommenhet, samarbeid o.l. utgjør en viktig dimensjon ved kvalitetsbegrepet

- Kulturskolens ledelse har ansvar for kulturskolevurdering og kulturskolebasert utvikling og skal bruke det digitale verktøyet Conexus i dette arbeidet.

Planområde 9: Kompetanseheving- lærernes kompetanse

Bergen kulturskole skal ha et system for kompetanseheving for lærere gjennom bla. systematisk kollegabasert samarbeid og individuell opplæring etter skolens og lærernes behov. Bergen kulturskole skal vektlegge og stimulere ulike kompetanser hos læreren. Disse bør være gjenstand for refleksjon og tolkning, og legges til grunn for dialoger om arbeidsmiljø og læringsmiljø.

Kulturskolens ansatte skal arbeide kontinuerlig med kvalitetssikring av de tilbud som gis og være delaktig i pedagogisk utviklingsarbeid for å videreutvikle kulturskolens fag. Ulike måter å organisere undervisningen på, bruk av digitale verktøy, produksjon av undervisningsmateriell samt flerkulturelle og tverrfaglige prosjekter er aktuelle tema.

For å sikre en kunnskapsbasert utvikling i kulturskole, er det behov for ytterligere dokumentasjon og empiriske studier knyttet til innhold, arbeidsmåter og vurdering i fagene. Personalet i kulturskolen skal drive utforskning og dokumentasjon av egne praksiserfaringer, gjerne i samarbeid med høyere utdanning.

Tiltak:

- Kulturskolen skal gjennom sin planbevissthet ha god kunnskap om de ansattes kompetanse og om hvilken kompetanse kulturskolen trenger.
- Bergen kulturskole skal ha en klar plan omkring utdanningsnivå som vilkår for ansettelse i kulturskolen.
- Kulturskolens personale bør ha muligheter til å delta i regionale, nasjonale fag og forskningsnettverk.

Planområde 10: Dokumentasjon- forskning

For å sikre en kunnskapsbasert utvikling i kulturskolen virksomhet, er det behov for at Bergen kulturskole i ytterligere grad arbeider med dokumentasjon og empiriske studier knyttet til innhold, arbeidsmåter og vurdering i fagene.

Høyere kunstfaglige utdanningsinstitusjoner kan i samarbeid med praksisfeltet initiere og gjennomføre forskningsprosjekt og pedagogiske og kunstneriske utviklingsprosjekt med fokus på blant annet nye arbeidsmåter, og nytt undervisningsmateriell, samarbeid om skapende og utøvende virksomhet, lokalt entreprenørskap og multimediale undervisningsformer.

Tiltak:

- Bergen kulturskole skal samarbeide høyere utdanningsinstitusjoner om forskning - og utviklingsarbeid i kulturskolens fag
- Bergen kulturskole skal ta imot praksisstudenter fra høyere utdanningsinstitusjoner.
- Bergen kulturskole skal praktisere systematisk kollegabasert veiledning og samarbeid.